

SOBOTA, 17 KWIETNIA 1993 R.

Nr 72 (12096)

zwyczajnie czterogodzinnych
zawieszonych na ostatniej środowej
w Sejmie RL większość
prześlusowano, by
Radę Miejską. Zanim
zapadła ta decyzja, na
kogoś nikogo na sali, kto
wzruszył mógł prognozować
wyniki, gdyż
projekt uchwały
Wileńskiej Ra-
dy i niektórych środ-
owawczych porządku w sa-
mym był omawiany bar-
dzo słownie i głosowa-
no osobno.
byłby to ostateczna wyro-
cznia, ostateczne wnioski ko-
misyj RL o sytuacji w Ra-
dzie Miejskiej. W Wilna mó-
wił o sobie. Nie należy
absolutnie doszukiwać po-
wagi wyroczni i nad-
zwyczajności, ale by-
łoby to wielkie było ogrom-
ne, nie można ob-
winić odpowiedzialności zbior-
owej — o czym
w Sejmie deputowana
Miejskiej W. Barauski-

Nie udzielono jej. Może i słusznie, albowiem jak zrozumieć kilkuletnią śpiączkę deputowanych miejskich, którzy doprowadzili do takiej sytuacji w Radzie i Zarządzie m. Włna.

Nawet sam system głosowania; imienny czy też tajny wywołał wiele kontrowersji. Zatrzymało się na imiennym. O godzinie 19 przystąpiono do głosowania. Decyzja zapadła: Wileńska Rada Miejska została rozwiązana. Głosowało za tym 60 posłów, 46 było przeciw. Polska frakcja udziału w głosowaniu nie wzięła.

Decyzja zapadła. Ale nie zapanował spokój — przedstawi-

H. GŁADKOWSKA

V. Šapalas: — Przyjęta wczoraj w Sejmie uchwała jest antykonstytucyjna. Rada Miejska wybrana była demokratycznie przez samych mieszkańców i według Konstytucji RL nie ma obecnie żadnego powodu, żeby ją rozwiązywać. Wilmianie takich żądań nie przedstawili. Zamierzamy więc kontynuować pracę.

Wypowiedziano też pretensje pod adresem komisji sejmowej sprawdzającej pracę Samorządu i Zarządu, która ani razu nie spotkała się z Radą Miejską.

Zarząd i Rada nie zaaprobowali uchwały Sejmu RL. Zdecydowano sprawę przekazać do Sądu Konstytucyjnego, a do chwili podjęcia decyzji, zamierzają nadal pracować.

Zabrakło kworum...

Wień ze znacznym opóźnieniem, ta sprawa znalazła się wreszcie na porządku dziennym ob-

rad Główniej Komisji Wybrczej. Dotychczas problem wyborów na Wileńszczyźnie był znany członkom byłej i nowej GKW, jednak ustawodawstwo nie przewidywało możliwości wpłynięcia na decyzje komisji rejonowej. Natomiast teraz GKW obrałaby nie tylko w nowym składzie, ale też kierując się niedawno znowelizowaną przez Sejm RL ustawą o wyborach deputowanych do rad samorządowych.

(Dokończenie na str. 2)

Rząd Republiki Litewskiej rozpoczyna swoją pracę zdecydowany uczynić wszystko, aby wyprowadzić gospodarkę Litwy ze stanu kryzysowego, poprawić trudną sytuację materialną większości mieszkańców.

Podejmując odpowiedzialność za dalszy rozwój gospodarki Litwy i poziom życia rząd oświadcza, że, gdy zaledwie podjął pracę, jest oskarżany o zaistniały stan gospodarczy i społeczny. Rząd uważa, iż konieczne jest krótkie poinformowanie ludzi Litwy o stanie gospodarki i realnym poziomie życia, już na początku swej pracy. Mogłoby to być punkt odliczenia do oceny dalszej działalności aktualnego rządu.

Po odrodzeniu państwowości Litwy poprzednie rządy rozwijały dość skomplikowane, ważne zadania przebudowy gospodarki, ugruntowując samodzielność polityczną i gospodarczą kraju. Jednakże w trakcie realizowania przebudowy nastąpił gospodarki nie uniknięto, obok obiektywnych trudności, również istotnych błędów, z których przyczyn zaistniał obecny kryzys w Litwie gospodarki i społeczeństwa. Jest on o wiele gorszy niż na Łotwie i szczególnie w Estonii.

W ciągu minionych trzech lat ogólny przeciętny produkt zmalał o połowę, produkcja przemysłowa — o 55, produkcja rolna — 39, prace budowlane — o 48 proc. Coraz więcej ogólnego przeciętnego produktu przeznaczano na codzienną konsumpcję, bardzo obniżyły się

Produkcja szczególnie upadła w tych gałęziach, przemysłu, które wykorzystywały dużo sprywatyzowanych zasobów materiałowych i energetycznych. Szybkie tempo inflacji, skoki cen, kryzys wzajemnych rozliczeń warunkowały coraz większy brak środków obrotowych w przedsiębiorstwach. Majele konkurencyjność ich produkcji na rynku zagranicznym. Według produktów niektórych wyrobów i dużych ich grup na jednego mieszkańca przemysł Litwy spadł do poziomu lat 70., a w skali całego przemysłu — do początków lat 80. Uległy zakłóceniu ry-

pracy i wydajności, wielu przedsiębiorstw, szczególnie dużym, grozi bankructwo. Bardzo złożona i zagracająca sytuacja istnieje w rolnictwie. W trakcie realizacji reformy rolnej główne metody przymusowymi, administracyjnymi podejmowano niedoskonałe ustawy i zwłaszcza uzupełniające je, które na dawały przedsiębiorstwom rolnym status likwidowanych przedsiębiorstw, odzidołowali od siebie ziemię, majątek i człowieka. Reforma rolna była nadmiernie uciążliwa, pod szyldem reformy odbywały się nieprzebrane szlaki nacisków, w tym wywołany należał zwrot ziemi właścicielom i nieopatrznie burzenie poprzedniej struktury gospodarczej. Bezspektywność i brak przygotowania realizowanej reformy potwierdza również

(Dokończenie na str. 3)

Przyszli historycy wyjaśnią, jak władze Litwy potrafiły w ciągu tak krótkiego okresu niepodległości tak , że feter będzie odczuwany przez dziesięciolecie. Ciekawe jest również to, że czyniono wszystko, aby w oczach ludzi została skompromitowana sama instytucja władzy państwowej. Dla kogo to było korzystne? Dla wielu, szczególnie, dla tych grup, które po podzieleniu przegrały majątku narodowego, błądzą nadal i jednak

drzenie duszę narodu: stworzono parodię systemu praworządności, fikcję bezpieczeństwa narodowego. Pracę tę gorliwie wykonywali i tak zwani patrioci, i tak zwani lewicowcy. Teraz wszyscy spokojnie pracują wspólnie i odpoczywają w różnych bankach lub innych solidnych organizacjach.

Historia duku lita — to w istocie zdrada państwa i poniżenie dążeń narodu. Wszak wprowadzenie waluty narodowej stałoby się wymownym znakiem ugrunтовania ideologii niepodległości. Waluta narodowa miała stać się rzeczywistą podwaliną

Wizyty gości

16 kwietnia przewodniczący Sejmu Republiki Litewskiej Česlovas Jursėnas przyjeżdża do Warszawy, aby podpisać z polskimi odpowiednikami federalnego ochrony środowiska, przyrody i bezpieczeństwa reaktorów Niemiec Klaus Töpfer. C. Jursėnas wyraził zadowolenie z podpisanej litewsko-niemieckiej umowy o współpracy w dziedzinie ochrony przyrody, pomocy specjalistów niemieckich w zapewnieniu bezpieczeństwa.

16 kwietnia przewodniczący

Sejmu Republiki Litewskiej Cieslovas Jursėnas przyjął gościnnie na Litwie delegację Międzynarodowej Organizacji Katońskiej Obrony Tradycji, Rodziny i Własności. Na spotkaniu najwięcej mówiono o powybiorczej sytuacji politycznej na Litwie. Goście wyrazili zaskoczenie z powodu cenzury, powstałej w Litewskim Radiu i Telewizji oraz prasie. C. Jursėnas powiedział, że w Litewskim Radiu i Telewizji mogą zabierać głos i zabierają przedstawiciele różnych partii politycznych i organizacji, a DPPL popiera tylko jedna gazeta. (ELTA)

Vytautas RUBAVICIUS

Wnioski aktu ekspertyzy jakości litra oraz załącznik do nich czytacie dziś na str. 5.

Kalejdoskop aktualności

ZJAZD DPPL

Dziś, 17 kwietnia, w Pałacu MSW w Wilnie odbędzie się zjazd Demokratycznej Partii Pracy Litwy. Frakcja tej partii w Sejmie RL stanowi większość posłów. Referat sprawozdawczy na zjeździe wygłosi p.o. przewodniczącego partii, członek Sejmu Gediminas Kirklis.

Na zjazd zaproszono delegację z 13 krajów: Niemiec, Skandynawii, Węgier, Włoch, Rosji, Polski, Łotwy, Estonii. DPPL przyjęła nowy program.

BUTKEVIČIUS W MOSKWIE

W godzinach popołudniowych 15 kwietnia do Moskwy odleciał minister ochrony kraju Audrius Butkevičius. W piątek spotkał się z ministrem obrony Rosji Pawłem Gracziowem.

Wysocy urzędnicy Ministerstwa Obrony Kraju powiedzieli, że A. Butkevičius pragnie omówić z ministrem obrony Rosji techniczne sprawy wycofania armii rosyjskiej z Litwy. Kategorie, nie zdemontowali oni publikowaną w środkach masowego przekazu Litwy informację, że będą prowadzone rozmowy w sprawie harmonogramu wycofania wojsk. 8 września roku ubiegłego A. Butkevičius w Moskwie z udziałem B. Jելcyna i V. Landsberga podpisał z P. Gracziowem porozumienie, że armia rosyjska zostanie wycofana z Litwy do 31 sierpnia br.

Z ministrem udał się do Moskwy pełnomocnik rządu Republiki Litewskiej do spraw wycofania wojsk, pułkownik Stanislovas Knežys.

CENĘ NIERZETELNOŚCI PŁACI KONSUMENT

W porównaniu z lutym ceny mięsa i przetworów mięsnych w marcu podrożały o 46,7 proc., wszystkie artykuły spożywcze — o 26 proc., a wszystkie towary (razem z artykułami spożywczymi) — o 20 proc. W maju ceny skupu mięsa i mleka będą średnio o 10 proc. wyższe niż w połowie kwietnia. Ceny będą rosły nieuchronnie dopóki, dopóki nie zaczniemy produkować więcej towarów, hodować więcej bydła, warzyw, zbóż, dopóki nie będziemy mieli łtów. Ważne jest, aby ceny były uzasadnione, aby nie zwiększała się liczba tych, którzy chcieliby nieuczciwie się wzbogacić — powiedziała dziennikarce dyrektor Rady Konkurencji F. Jasevičienė po posiedzeniu 15 kwietnia.

Na posiedzeniu postanowiono przebadać działalność banku i zażądać, aby wszystkie banki komercyjne publikowały informacje o procentach kredytów i depozytów. W grudniu 1992 r. i w styczniu — lutym br. średnie wartościowe procenty w bankach litewskich wynosiły 100,4—120,7 odsetków. Ponieważ nie publikuje się informacji o wysokości odsetków, mieszkańcy nie mają możliwości wyboru, z usług którego banku bardziej opłaca się korzystać.

„Lietuvos paštas” od 1 lipca obniża o 10 proc. opłatę za doręczanie prasy tym prenumeratorem, którzy zaabonują kilka pism. F. Jasevičienė obiecała, że Rada Konkurencji nadal będzie analizowała działalność gospodarczą oraz taryfy „Lietuvos paštas”.

OPOZYCJA PRZESTRZEGA

W odpowiedzi na przyjętą 14 kwietnia przez Sejm uchwałę w sprawie zaaprobowania decyzji Głównej Komisji Wyborczej „O wynikach wyborów do Sejmu w Bałtyckim Okręgu Wyborczym nr 20, Pomorskim Okręgu Wyborczym nr 22 i Szaskim Okręgu Wyborczym nr 64”, opozycyjne frakcje Partii Demokratycznej, Wolności, Chrześcijańskich Demokratów, Sajudis i Karty Obywatelskiej opublikowały oświadczenie.

W dokumencie mówi się, że decyzja Sejmu, aby zastąpić zaprzysiężonych już trzech posłów na Sejm innymi, narusza Konstytucję Republiki Litewskiej i jest bezprawna. Opozycja zwraca uwagę Sejmowi i społeczeństwu, że DPPL zamiast tego, aby rozwiązać kwestie socjalno-ekonomiczne państwa, koncentruje swe siły na zmianie przyjętej przez naród Konstytucji i ostatecznie ugruntowaniu dyktatury DPPL.

Opinię tę motywuje się tym, że nieważne są poprawki do ustawy o wyborach do Sejmu z data wsteczna. Prócz tego, głosi oświadczenie, nie uwzględniono artykułu 62 Konstytucji, o Sądzie Konstytucyjnym wszczęto, ale nie rozpatrzone sprawy zgodności ustawy o wyborach do Sejmu z Konstytucją Republiki Litewskiej.

LITWA I TAJLANDIA NAWIĄZAŁY STOSUNKI DYPLOMATYCZNE

Żądac do ściślejszej współpracy i umacniania przyjacielskich więzi rządu Republiki Litewskiej i Królestwa Tajlandii postanowiło nawiązać stosunki dyplomatyczne. W tym celu ministerstwa spraw zagranicznych obu państw dokonały wymiany not.

Tajlandia jest 77 państwem, z którymi Litwa nawiązała lub przywróciła stosunki dyplomatyczne.

Na podstawie doniesień agencji informacyjnych, prasy i radia przygotował Henryk MAZUL

Zabrakło kworum...

(Dokończenie ze str. 1)

dów. W myśl tej zmiany, „w tych przypadkach, gdy rejonowe, miejskie, osiedlowe i gminne komisje wyborcze nie wykonują ustawy RL o wyborach deputowanych do rad samorządów bądź ją naruszają. Główna Komisja Wyborcza ma prawo rozwiązać je, anulować lub zmniejszyć podjęte przez nie decyzje”.

W czwartkowym posiedzeniu GKW wzięli udział członkowie Wileńskiej Rejonowej Komisji Wyborczej pod kierownictwem Violety BALTUSYTE, przedstawiciele komisji okręgowych, zainteresowani kandydaci na deputowanych rad rejonowych. Przewodniczący GKW Vaclovas LITVINAS do najbardziej spornych zaliczył wyniki głosowania w sześciu okręgach: w ciechanowskim nr 2, w sułżańskim nr 9, II niemieckim nr 19, rukońskim nr 25, 40-tatarskim nr 34 oraz mariampolskim nr 35. Co prawda, w tym dniu żądano omówić tylko sytuację w rukońskim okręgu wyborczym nr 25.

Członek komisji rejonowej Pranas VALICKAS przedstawił motyw, z których powodu wybory nie były tam uznane. Zaznaczył m.in., że w urnie znalazły się dodatkowe kartki do głosowania, w czasie głosowania i podliczania głosów znajdowały się osoby postronne. Zresztą o łamaniu ordynacji wyborczej mówiono wiele. Maria REKŠ, sekretarz tej okręgowej komisji wyborczej, przytoczyła karygod-

ny fakt: wyjaśniło się, że część kartek ze spisu wyborców i z ich podpisami jest nieautentyczna, zamieniona. Odmienne zdania przytoczono o sposobie typowania pracownika aparatu pełnomocnika rządu A. Kulikaskasa na stanowisko przewodniczącego okręgowej komisji w Rukońskach. Członkowie komisji rejonowej twierdzili, że był wybrany przez komisję okręgową, natomiast jej przedstawiciele mówili, iż został wyznaczony oddzielnie przez komisję rejonową. Zdaniem R. Miskinyte, to z ustawa o wyborach w tym przypadku nie ma związku. Wym. Próbowała ustawaodawstwo, ponieważ wyjątek. Jednakże, sytuacja stojąca w Litwie, V. Duba i A. Miskinyte, iż więcej nie ma do udziału w posiedzeniu, więc sałe. Uczyła, iż w posiedzeniu, w którym nie było kworum, oznaczałoby to, że wyniki wyborów w tym okręgu wyborczym są nielegalne. Zabrakło więc kworum i brak możliwości skłonić takich posłuszeństwa FISAS, reprezentarstwo Prawników Litewskich. W poniedziałek GKW miał kontynuować wyniki wyborów w innych okręgach do rady rejonowej.

Przypomnę, że do 12 maja pozostałe załatwić. Mimo to ponownie wileńskie rady rejonowe wynikały z wypowiedzi komisji rejonowej należały przygotować. Jadwiga BILIA

Jednak Vytautas DUOBA, reprezentujący w GKW koalicję Sajudis był innego zdania. Uważał, że ustawaodawstwo (nie dawno powstałe) poprawki do ordynacji wyborczej w wyborach samorządowych nie można stosować wstecz. Nie chciał się zgodzić z opinią, że problem wy-

Dialog kierowników rządu i związków zawodowych

WILNO (ELTA). 15 kwietnia odbyło się spotkanie premiera Adolfa Słesziewičiusa, ministra finansów Eduarda Vilkelsa, zastępców ministrów gospodarki i opieki społecznej z przywódcami związków zawodowych Litwy.

Premier poinformował o bardzo trudnej sytuacji gospodarczej i wyjaśnił, co decyduje o wzroście cen żywności, energii elektrycznej i in. Przywódca rządu powiedział, że rozumie, jak nieznośnym jest to brzemieniem dla większości ludzi Litwy. Od 1 maja przewiduje się znaczną podwyżkę emerytur, najniższych płac ludzi pracujących w instytucjach budżetowych. Przewidziano również inne mechanizmy kompensowania rosnących cen. Jednakże nie pomoże to w rozwiązaniu wszystkich problemów.

twierdził przedstawiciel związków zawodowych. Nieco odstępstwa tylko ci, którzy otrzymają kompensację. Jednakże jak mają przeżyć pracownicy stojący na granicy bankructwa przedsiębiorstw państwowych, państwowych, gdzie miesięczne wynagrodzenie sięga zaledwie kilku tysięcy ltów. Więc dlaczego nie zamierza się indeksować wszystkim płac i emerytur? Dlaczego robotnicy nie mogą zwolnić ze stanowiska kierownika złe pracującego przedsiębiorstwa, gdyż takie prawo ma wyłącznie ministerstwo — założyciel przedsiębiorstwa? Czy zostanie zwrócony majątek należący do związków zawodowych? Prócz wielu takich „dlaczego” przedstawiciele związków zawodowych przypomnieli o przewidywanych

strajkach. Z drugiej strony odpowiedzieli na pytanie, go organizację zawodową z takim faktem, który się rozkręca się między nią i nie przestęgi.

Premier powiedział, że najbliższym czasie zostanie dorów związków zawodowych przewidzianych kosztów poprawy sytuacji i społecznej akcentował jednolitość ma możliwości, aby w ciągu miesiąca lub dwóch dokonać poprawy tej sytuacji. Premier i przywódcy związków zawodowych mieli się, że będą rozstrzygać kwestie, stanowiące ogólnego zainteresowania rządu i związków zawodowych.

Posiedzenie sądowe w sprawie GKCzP

MOSKWA. Przy akompaniamencie pieśni z okresu rewolucji 1917 roku i haśła na poparcie odrodzenia ZSRR, jakie wykrzykiwali zwolennicy oskarżonych, 16 kwietnia odbywało się kolejne posiedzenie sądowe w sprawie GKCzP. Padły też wyrażone obraźliwe okrzyki pod adresem prezydenta Rosji Borysa Jելcyna.

Choć wśród pikietujących nie było nikogo spośród lider-

rów partii i ruchów opozycyjnych, to jednak wystąpił na wiecu swych emisariuszy, którzy kolportowali gazetę Komunistycznej Partii Robotniczej Rosji „Molnija”, a także proklamacje Frontu Ocalenia Narodowego, nawołujące, aby na referendum 25 kwietnia głosować przeciwko Jելcynowi.

Sąd w sprawie GKCzP ogłosił bezterminową przerwę po otrzymaniu oficjalnej informacji o

stanie zdrowia Aleksandra Triałkova. W szpitalu w stanie poważnym.

Jak poinformował Oleg Błakłanow (były przewodniczący Rady przy prezydencie ZSRR), towarzyszyli choroba i wzmocnieniu stanu zdrowia. Burdenki stan zdrowia ocenia się jako ciężki.

Startowali w wielkim niemie, albowiem N. M. ne z Kłajpedy i wina. rasiegneli po tytuł mistrzowski.

W mistrzostwach atletów z 30 krajów sukces świetli kalifornijczyka. Litwa została wicemistrzem na 7 miejsc.

PUCHAR DLA FRANKI

Koszykarze francuski CSF Pucharu Europejskiego zespołu „Benetton” — 59:55 i zwyciężyli triumfem w 1992/93.

W marcu o 3 mistrzostwo Litwy.

Saloniki zwyciężyli rytm — 76:80.

SPORT

LITWA WYSTARTUJE W LILLEHAMMER

Komitet wykonawczy NKOI Litwy przyjął zaproszenie Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego do udziału sportowców Litwy w XVII Zimowych Igrzyskach Olimpijskich, jakie w dniach 12—27 lutego 1994 r. odbędą się w norweskim mieście Lillehammer.

Litwa deleguje do udziału w Białej Olimpiadzie najprawdopodobniej 6 swych reprezentantów: 2 narciarzy, 2 biathlonistów i 2 przedstawicieli łyżwiarstwa figurowego. Pewnymi kandydatami są już narciarze mistrzyni olimpijskie z Calgary V. Venciene oraz R. Palnavas, duet taneczny M. Drobiazko — P. Vanagas, nato-

miast z biathlonistów K. Stroliene, V. Starolyte, G. Jasinskasa, V. Pečiulevičiusa, R. Griaznovasa zostanie wytypowany duet, jaki będzie walczył w gronie „strzelających narciarzy”.

PEWNI I MNIEJ PEWNI LIDERZY

We wczorajszym numerze podaaliśmy komplet wyników spotkań, jakie rozegrano minionej środy na boiskach Starego Kontynentu. Z braku miejsca pominieliśmy jednak aktualny układ w tabelach, co czynimy dziś.

A zatem w grupie I, gdzie Włochy pokonały Estonię — 2:0, na prowadzeniu znajduje się reprezentacja Italii, mająca w swym dorobku 10 pkt po 6 meczach. Dalej plasują się Szwajcaria — 8 (5), Szkocja — 4 (4), Portugalia — 4 (4), Estonia — 1 (3), Malta — 1 (6).

W grupie IV Rumunia zwyciężyła Cypr — 2:1. Aktualny stan w tabeli przedstawia się następująco: Belgia — 12 (7), Rumunia — 9 (6), Walia — 6 (5), Czechy i Słowacja — 4 (4), Cypr — 3 (7), Wyspy Owce — 0 (5).

Grupa V, w której Rosja wygrała z Luksemburgiem — 4:0, wygląda na dziś następująco: Grecja — 9 (5), Rosja — 6 (3), Węgry — 3 (4), Islandia — 2 (4), Luksemburg — 0 (4).

Grupa VI, gdzie we środę Austria zwyciężyła Bułgarię — 2:1, w roli lidera występuje Francja notująca 8 pkt po 5 spotkaniach. Dalsza kolejność: Bułgaria 6 (5), Szwecja 6 (3), Austria 4 (4), Finlandia 0 (3), Izrael 0 (4).

O PUNKTY W ME

Reprezentacja piłkarzy ręcznych Węgier odniosła drugie zwycięstwo w eliminacjach mi-

strzostw Europy pokonując na własnym parkiecie Grecję — 22:15. „Siódemka” Węgier pewnie prowadzi w tabeli z 2 zwycięstwami po tyłu spotkaniach. Słowenia notuje 1 zwycięstwo, a Grecja i Litwa mają zerowy dorobek punktowy, w tym, że Litwa wystąpiła dwukrotnie, a Grecja tylko raz. Szczytności Norwegii natomiast nie przystąpił jeszcze do gier.

Efektowne zwycięstwo odnieśli natomiast piłkarze ręczni Polski w tydzień rozgrywkach eliminacyjnych. W pierwszym spotkaniu w swej grupie, będąc jego gospodarzami, zmusili do kapitulacji czwartą drużynę ostatniego mistrzostwa świata w Szwecji Szwajcarię — 24:22.

MEDALE KULTURYSTÓW

Na Węgrzech dobiegły końca mistrzostwa Europy w kulturyście, w których po raz drugi startowali reprezentanci Litwy.

...zagadka, lecz problem

...sposób sztuczne źródła ma-
terii radioaktywnych po-
stawił na ławie jeszcze przed
ostatnią wojną. Radioaktyw-
ne pierwiastki posiadały klini-
ki, a także Uniwersytet
w Kownie i Później sto-
sowano je do badania
właściwości metali radioaktyw-
nych. W tym czasie się rozszerzyło
zanieczyszczenie się problem odpadów
radioaktywnych. Zaisztailno za-
bezpieczony będąc one przez
złoty wiek są przechowywane
w specjalnych, instytu-
cjach, szpitalach, nie zawsze w
sposób do tego przecho-
wowania, będą wywołane wraz
z produkcją jądrową i
zawierają, a nawet po prostu
zawierają, na śmietniskach. Ta-
kie niebezpieczeństwo

W 1980 r. Rada Ministrów
Związku Radzieckiego
Związku tworzenia re-
gionu punktów gze-
radioaktywnych. Je-
zostawiono zbudowano w pobl-
miejscowości w Lesie Bartku-
w rejonie syrtu. W tym
zgrabiać odpady mate-
radioaktywnych. Repub-
kowiec, obwodów gro-
i kalininigradzkiego
punkty zbudowano
poblizu Mińska, Rygi, Ta-
Na Litwie budowała go
Organizacja Budow-
przetworzonego w
typowego projektu,
owowanego do warunków
przez Wileński In-
Projektowania i Miast i
w roku 1984 pudy za-
stać. Jego użytkowanie
w gestii Zjednocze-
i Pralni m. Wilna. W
i przekazało go Biuro
Projektowania i Wilna.
radioaktywne z obwo-
dzkiego zaczęto gze-
poblizu Mińska.
Dopłodu Cmentarzy nie
i specjalistów, ani mo-
technicznych do użyt-
wspomnianego punk-
W czerwcu 1973 roku,
Ministrów Wzru przeka-
owemu Instytutowi
i Matematyki Akade-
Nauk Litwy. Zobowiąza-
wykonywać prace w zakre-
przetworzenia i gze-
obudów objętych przedsię-
wzięciem Republiki Litewskiej
obwod kalininigradzkiego
w Instytucie utworzonego
specjalne, nabyto niezbędne
zobowiązuje oraz środki transpor-
radioaktywne materiały
zobowiązuje w przedsiębior-
i gzebrane zgodnie z
zapisami i przepisami sani-

do zbudowaniu Ignalińskiej
na jej terenie zbudowano
radioaktywnie odpado-
wisk. Toteż
radioaktywne z tej si-
ły nie były grzebane
w Lesie. Z tego pun-
tu korzystały też wojskowi.
Mnie mieli oni własne taj-
niarki odpadów radio-
aktywnych.
Wybrano bez udziału
ludności, dlatego jest nieod-
powiednie gruntu przepuszcza-
jącego, coś bagna, z któ-

Wzrost skądów

rych woda trafia do rzeki Mu-
sza

Zwykle waleńie zbudowane ze
przychylnych materiałów i według
ówczesnego standardowego pro-
jektu. Hydroizolacja przecho-
dzenie materiałów radioak-
tywnych w takich warunkach
pięknym zaskakują Litwy jest
bezsensowne, nawet karygodne.
W 1988 r. administracja, spe-
cjaliści Instytutu Fizyki, poczy-
li kroki celem zamknięcia
[ej]. Przede wszystkim polegało
to na zaprzestaniu grzebania tu
odpadów. Na terytorium Litwy,
przy Siłowni Ignalińskiej zna-
lazło się inne, o wiele wyda-
niejszemu miejsce ich grzebania.
Też Instytut Fizyki, zapropo-
nował wszelkie odpady radioak-
tywne powstające w republice
grzebać w przechowlanych siłowni.
Propozycję tę poparł rząd i uzy-
skano też zgodę dyrekcji siłowni.
Tak więc po raz ostatni odpady
radioaktywne w punkcie znaj-
dującym się w Lesie Bartkuskim
zargzebano 9 grudnia 1988 r.
Od lipca 1991 r. zgodnie ze
wspólną decyzją Departamentu
Ochrony Środowiska RL i Mi-
nisterstwa Zdrowia zakazano też
wzwożenia na Litwę odpadów
radioaktywnych z obwodu ka-
lińskiego.

Istnieniem takiego punktu na Litwie można ocenić dwójako: projekt, wybór miejsca, prace budowlane ogólnie mówiąc nie są najlepsze. Jednak umożliwilo to grzebanie odpadów w jednym miejscu, uniknąć zanieczyszczenia nimi wysypisk śmieci w wszystkich miast. W ciągu twierdzenia żelbetowy pojemnik wielkości 200 m³ w Lesie Bartuskim został wypełniony w jednej trzeciej twardymi odpadami radioaktywnymi. Ciekłe odpady radioaktywne nie były grzebane. O szkodliwości działania odpadów na otaczające środowisko decyduje aktywność materiałów radioaktywnych, czas trwania rozszczepiania; rodzaj promieni, chemiczne oraz inne cechy fizyczne. No, niektóre, chociaż bardzo aktywne izotopy w krótkim czasie rozszczepiają się, zamieniając się w stabilne atomy, inne natomiast, chociaż milyon razy mniej aktywne, z powodu drugiego okresu rozszczepiania się będą stwarzały zagrożenie nawet po tysiącach latach. Odpady radioaktywne zostaną więc przez stulecia.

Kolejnym etapem zamknięcia punktu grzebania odpadów radioaktywnych jest jego konserwacja, tj. odizolowanie „źródła niebezpieczeństwa” od wpływu na środowisko oraz uniemożliwienie trafienia ich do gruntu.

OD REDAKCJI: Punkt grzy-
Lesie Bartuskim jest rzeczy-
on niebezpieczeństwem dla o-
towany, to jednak nikt nie
czasu obiekt ten stanie się
przez siebie nie wygaśnie. Cz-
bezpieczne miejsce czy dwa-
powiedzieć. Nie bacząc na
Litwy powinien do tego pyta-
widowania niebezpiecznego
nych pod Wilnem.

i wód gruntowych. Prace te prowadzono w latach 1991–92 i mają być ukończone w br.

I jeszcze jedna troska, na dużą skalę: mete; pilnować, by nikt nie uszkodził tego miejsca, gdzie są zagrożone niebezpieczne dla otoczenia odpady. Poza tym nie należy rozsądne zachowanie się w terenie punktu może zaszkodzić zarówno naruszyć cielowi, jak też otoczeniu oraz innym ludziom. Inną formą troski są stałe dozymetryczne i radiometryczne badania gruntu, wód podziemnych i powierzchniowych. Celem jest zbadanie, by materiały radioaktywne nie przedostały się do wód gruntowych, a przez nie nie trafiły na wielkie obszary i do basenów wodnych. A więc przez stulecie będzie to wymagało środków i troski specjalistów. Czy udało się uniknąć, by materiały radioaktywne zagrzebane w Lesie Bartuskim nie „pokonały” stworzonych im przeszkód i nie przedostały się do otoczenia? Niestety, nikt nie może tego zagwarantować!

Już odwieczne próżnia pojeźni-
ka odpadów radioaktywnych
została wypełniona nieradiao-
tywnym balastem, osłaniając po-
wierzchnię betonem, bitumem
asfalem. Nad tym usypano 1,5
m warstwy ziemi. Jako że obiek-
ten przez dłuższy czas będzie
niebezpieczny, terytorium jest
chronione. Instytut Fizyki kon-
troluje zanieczyszczenie gle-
by, wód gruntowych. Jak wy-
kazują badania, poziom poro-
wnieważniania jonizującego poza
granicami terenu punktu nie
różni się od tła naturalnego
(przyrodniczego) w innych miej-
scowościach Litwy, a w grun-
cie i w wodach podziemnych
znalezione radionuklidy i ich ich
czka nie wskazują na wydosta-
wanie się ich z pojemnika. Wy-
niki badań nadzoruje Republi-
kański Ośrodek Higieny.

Nie możemy jednak zapewnić, że tak będzie przez stulecia. Porozumiewając się do odpowiedzialności wobec przyszłych pokoleń, w 1989 r. zaproszono nas, śmy rządowi Litwy porozumieć się z dyrektorem Słowni Ignalinaj, znaleźliśmy środki, które zlikwidowanie tego punktu, przewozić odpady do przechowania Ignalinaj. Z punktu widzenia technicznego jest to możliwe. Jednak prozycji tej nie omówiono z dyrektorem Słowni Ignalinaj, gdyż nie przewidywano uzyskania środków na te prace. Jak jest ostatnio? Może ma sens wznowienie tej rozmowy?

Donatas BUTKUS,
Balys MORKVĖNAS,
pracownicy Instytutu Fizyki

OD REDAKCJI: Punkt grzebania odpadów radioaktywnych w Leslie Bartkuskim jest rzeczywiście poważnym problemem. Grozi on niebezpieczeństwem dla otoczenia. Mimo, że nie jest eksploatowany, to jednak nikt nie może zagwarantować, że z biegiem czasu obiekt ten stanie się mniej niebezpieczny. Problem sam przez siebie nie wygaśnie. Czy warto mieć na Litwie jedno niebezpieczne miejsce czy dwa? — na to pytanie powinniśmy odpowiedzieć. Nie bacząc na trudną sytuację ekonomiczną, rząd Litwy powinien do tego pytania powrócić, szukać sposobów złagodzenia niebezpiecznego cementaryska odpadów radioaktywnych pod Wilnem.

ac odpady radioaktywne?

nawskale są zainteresowane bezpieczeństwem. Ignaliskiej Elekrowni Atomowej. Jak się zdaje, nie mniej niż my. Oni też nie chcą drugiego Czarnobyla. Dlatego eksperci szwedzcy już od dawna pomagają nam w zwiększeniu bezpieczeństwa Siłowni Ignaliskiej. Interesuje ich również problem bezpieczeństwa reaktorów, w których nie ma aktywnych substancji, mogących być wykorzystanych do celów wojennych. Specjaliści SBK zarządu paliwa jądrowego Szwecji, zwróciło się do tego zarządu jesienią roku ubiegłego, z prośbą o pomoc w zaprojektowaniu tymczasowej składowki zużytego paliwa jądrowego.

Prośbę przeanalizowano, Szwedzi udzielił pomocy. Odpady o niewielkiej i średniej radioaktywności, które nie należy trzymać w miejscu, natomiast bardziej radioaktywne przechowywać w kontenerach. Jednakże największą i najodpowiedzialniejszą pracą

Zarząd ten jest wyspecjalizowaną instytucją, którą utworzyły i utrzymują przedsiębiorstwa oraz firmy energetyki. Najważniejszym jego zadaniem jest nadzór, bezpieczeństwo i wykorzystanie i przechowanie paliwa jądrowego.

Ministerstwo Energetyki Litwy jest zaprojektowane składowic, gdzie odpady radioaktywne będą przechowywane przez nieograniczony czas.

A dla ta przyjemność będzie kosztowała sporo; koszt tylko tymczasowej składowicy wyniesie 400 - 450 mln koron.

NTB-ELTA

Oświadczenie rządu Republiki Litewskiej o stanie gospodarczym i społecznym

(Dokończenie ze str. 1)

to, że średnia wielkość powsta-
jących gospodarstw sięgała za-
wied 8,6 ha, a w ciągu trzech lat
dokumenty dotyczące użytko-
wania ziemi i przyrzeczania wła-
sności zalatwniono tylko 13 tys.
rolnikom, albo trzem proc. o-
gólnej liczby osób, które wyra-
ziły chęć gospodarowania. Przy
takim tempie reformy rolna mo-
głaaby zakończyć nie wcze-
śniej niż w ciągu 40 lat. Niedo-
skonale reformy rolnie głów-
nie więc zadykcjowała o trud-
nej, wręcz krytycznej sytuacji
rolnictwa i w ogóle wsi. Prócz
tego ograniczając przy pomocy
różnych środków regulowanie
państwowego wzrostu rynkowych
cen detalicznych artykułów żywno-
ściowych, jednocześnie bez-
podstawie hamowała wzrost
cen skupu produkcji rolniej: w
ostatnim okresie ceny skupu
płodów rolnych nie pokrywają
nawet kosztów produkcji. W
znacznym stopniu przyczyni-
ło się do tego również przesłabe-
stwa przetwarzające produkcję
rolną, które w skupie surowce-
rolniczego korzystały z praw
monopolistów. W ciągu minio-
nych trzech lat w szybkim tem-
pie malało pogłowię bydła i
drobiu: pod niż poszło podsta-
wowe pogłowię trzody chlewnej
i drobiu, znaczna część bydła,
i tym krowy dojne. Produkcję
mięsa w rolnictwie zmalała
29, mleka — o 31, jaj — o 2
proc. Skup płodów rolnych ob-
niżył się jeszcze bardziej: w
ciągu tego samego okresu za-
kupiono bydła i drobiu mniej
o 34, mleka — o 42, jaj —
o 37 proc. Sytuacja nie lepiej u-
kładła się również w tym roku
w pierwszym kwartale zakupiono
mięsa mniej o 63, mleka — o
50 proc. niż w pierwszym kwar-
tale 1989 roku. Te wskaźniki są
jeszcze gorsze w rejonie są-
jęlskim, który uważano niegdyś
za wzór odpowiedniego realizo-
wania reformy rolniej. Pod-
wzleciem skupu podstawowych
artykułów rolnych Litwa spadła
do poziomu lat 1970—1974; je-
mniałok — do poziomu 1955 r.
włókna lnianego — 1950 r. Li-
twa, która była tradycyjnym
krajem eksportującym płody ro-
lnie, jeszcze ubiegłej jesieni eks-
portowała bydło, teraz zmuszo-
na jest już przejść do importu
artykułów zwierzęcych, chociaż
też bardzo obniżyła się konsum-
pcja podstawowych artykułów
żywnościowych.

Bardzo ciężka jest sytuacja rolnictwa tej wiosny. Od jesieni w spółkach rolniczych, gospodarstwach rolników i innych mieszkańców pozostała niezarobiona ponad czwarta część gruntów, nie zgromadzono niezbędnej ilości paliw, smarów i nawozów, wiele spółek i rolników nie posiada środków na ich zakup.

Zauważalnie zmalała ilość inwestycji. Środki wykorzystywane w 1992 r. na budowę obiektów produkcyjnych i niewytórczych sięgały zaledwie 30 proc. poziomu z roku 1989. W ciągu tego okresu budownictwo mieszkaniowe było obciążone się więcej niż o połowę. W 1992 r. zbudowano tylko 1,7 tys. mieszkań (w 1989 r. prawie 27 tys.). Zbyt poważny głąb się inwestycje za granicą. W ciągu trzech lat nie zrealizowano ani jednego z najważniejszych projektu inwestycyjnych.

Upadek przemysłu, budownictwa i innych gałęzi produkcji zakłócił funkcjonowanie transportu i łączności Litwy.

Krytycy sian gospodarki, obniżenie sił produkcji i szczególnie jej efektywności powodują prosto katastrofalny spadek stopy życiowej. Tylko w 1992 r. ceny oraz taryfy towarów konsumpcyjnych i usług wzrosły 12,6 razy, w tym artykułów żywnościowych — prawie 14 razy, natomiast średnie miesięczne płace wzrosły zaledwie 4-krotnie. Realne zarobki zmniejszyły się aż o 69 proc. (tylko w październiku — grudniu — o 45 proc.). Stale wzrasta liczba rodzin, których do-

chody zaledwie pokrywają wydatki na żywność. W końcu 1992 roku przeznaczono na to 60-70 proc. wszystkich wydatków konsumpcyjnych, dochody otrzymywane przez ponad 50 proc. rodzin nie pokrywały najmniejszych wydatków. Średnia płaca w lutym 1993 r. wyniosła około 28 dolarów USA, w tym pracownicy rolnictwa, kultury, oświaty, ochrony zdrowia od 8 do 16 dolarów USA, przeciętna emerytura — 7 dolarów USA, a wartość minimalna kosztów konsumpcyjnego wynosi 8,9 dolarów.

W roku 1992 liczba bezrobotnych wzrosła 4,4 razy. Na początku 1993 roku 20,7 tys. osób nie miało pracy. Po uwzględnieniu ukrytego bezrobocia (ludzie pracujący 2—3 dni tygodniowo i przebywający na urloпах bezpłatnych), tylko w przemyśle i budownictwie byłoby około 250 tys. bezrobotnych.

Katastroficznie brakuje najniezbędniejszych leków i sprzętu technicznego, część szpitali z powodu ogromnego niedoboru środków nie jest remontowana. Stają się one nieprzydatne do pracy leczniczej. Skracą się długość życia ludzi: w 1992 r. wynosiła ona 70,5 lat i była o 1,5 roku krótsza niż w 1989. W godnym pożywianiu stanie znalazła się sfera kultury i oświaty.

Podczas rozstrzygania problemów stabilizacji gospodarki poźmłemu życiu ludzi nie wykozystano możliwości, jakie dało wprowadzanie własnej, narodowej waluty, w sposób karygodnie niedbały zorganizowany nawet jej druk. Z tej przyczyny Litwa ponosi znaczne straty.

Szczegółne obawy wszystkich ludzi Litwy budził coraz bardziej pogarszająca się sytuacja kryminalna. W 1992 roku zarejestrowano o 26 proc. więcej przestępstw niż w 1991. Liczba przestępstw przypadających na 10 tys. mieszkańców wzrosła z 120 do 151. Niemal co drugie przestępstwo związane jest z kradzieżą mienia osobistego. Blisko dwie trzecie przestępstw (głównie kradzieży mienia osobistego) pozostaje nie wykryte. Niepokół budzi to, że ludzie nie mogą już czuć się bezpiecznie nie tylko na ulicy, ale też w domu, organy prawodawcze nie potrafią i nie były do tego szykowane, ochronić obywateli Litwy ich własności. Tożę zmniejsza się zaufanie ludzi do instytucji państwowych.

Niepodległe Państwo. Litewskie podjęło wiele ważnych i zdecydowanych kroków w celu szybszego przejścia do gospodarki rynkowej. Jednakże to przejście, podobnie jak i w wielu innych krajach postkomunistycznych, jest szczególnie trudne, potrzeba dużego wytrwałego, ofiarności, pracy, zaciętości, męstwa, usadzenia się na miejscu, usadzenia się na miejscu, nie mówiąc o stosunku do spraw wewnętrznych i zagranicznych państwa. Rząd, uświadamiając swoją odpowiedzialność i oceniając realnie istniejący stan gospodarki Litwy, nie może obiecywać nagłej poprawy, jednakże będzie podejmował konkretne i konsekwentne działania w celu jak najszybszej stabilizacji, sytuacji gospodarczej i społecznej. Spodziewa się, o tym będzie ciępie informować.

Rząd wzywa wszystkie siły polityczne i organizacje społeczne, środki masowego przekazu do konstruktywnego dialogu prosi o obiektywną ocenę istniejącej sytuacji oraz niewykorzystywanie istniejących trudności do wzmagania napięć społecznych i politycznych.

Rząd jest przeświadczony, że dzięki wspólnym staraniom nas wszystkich Litwa zdoła pokonać istniejące trudności, przyspieszyć reformy gospodarcze, oraz wzywa wszystkich ludzi Litwy, niezależnie od tego, gdzie pracują, do konsolidacji w tym trudnym dla Litwy okresie, wykazania wielkiej świadomości, patriotyzmu i wytrwałości.

	tała liczba rodzin, których do-
--	---------------------------------

Na temat Ostrej Bramy w Wilnie

Szanowny Panie Redaktorze, pan Brunon Zawieyski, prezes Towarzystwa Patrona Wilna, w pańskim poczytnym dzienniku 9 stycznia 1993 r. pisze: „...2 lipca 1927 roku na mocy dekretu papieża Piusa XI Matka Boska Ostrobramska została ogłoszona Królową Korony Polskiej”. Natomiast pani Maria Ka-

lamajska - Saeed w obszernej książce „Ostra Brama w Wilnie” zaznacza: „Tron - feretron przybrany więc został wiodomiej atrybuty Królowej Korony Polskiej, choć w oficjalnej tytule, przyjętej w tekście papieskiego dekretu koronacyjnego, Matka Boska Ostrobramska nazwana jest Matką Miłosierdzia”.

Książka pani Kałamajskiej - Saeed jest dobrze wystudiowaną rozprawą i nie ma wątpliwości, że autorka czytała dekret papieski. Natomiast pan Zawieyski opiera się raczej na utartych poglądach.

Z poważaniem

J. BUDRYS

Toronto, Kanada

nej patroanki Wilna, Królowej Polski i najmocniejszej Obłony wiary katolickiej”.

Takie a nie inne sformułowanie dokumentu przez Stolicę Apostolską niewątpliwie podkopywane było względami politycznymi, o czym zresztą mowa jest w książce „Ostra Brama w Wilnie”.



„Jeśli szukasz pomnika, rozejrzyj się wokół”

Dziś zgodnie z zapowiedzią, kontynuujemy opowiadanie o życiu i twórczości największego architekta, działającego w Wilnie - Wawrzyńca Gucewicza. Fragmenty późniejszego tekstu (ze znacznymi skrótami) pochodzi z pracy prof. Akademii Sztuk Pięknych w Wilnie Eduarda Burdicki. Jest to podane w popularnej formie bardzo wnikliwe przesłanie dorobku W. Gucewicza, oparte zasadniczo na dokumenty przechowywane lub odnalezione przez autora w Wilnie, m.in. w dziale rękopisów Biblioteki Naukowej Uniwersytetu Wileńskiego i Centralnej Biblioteki Akademii Nauk Litwy. Przypominamy, że w całości praca znalazła się w V tomie „Lituanos-Slavica Posnaniensis. Studia Historiae Artium”, wydana została także w osobnej broszurze.

Nieoceniony wkład w rozplanowanie przestrzenne Wilna wniósł Gucewicz w roku 1790 tworząc pierwszy topograficzny plan miasta. Obejmuje on wprawdzie tylko zachodnią część terytorium miejskiego, lecz należy przypuszczać, i są na to dane, że wykonana została również część pozostała. Plan Gucewicza, można nazwać pierwszym perspektywicznym planem lub stosując terminologię współczesną - pierwotnym planem generalnym, gdyż nie tylko ustala on istniejące założenia (co teraz nazywa się planem podstawowym), lecz także nanosi cały szereg obiektów, których realizacja była dopiero przewidywana.

W swym planie Gucewicz wyraża i rozszerza główne trendy, przekształcając je w ulice miasta (dawny Trakt Trocki został zmodernizowany i nazwany Trasą Warszawską), jednocześnie po raz pierwszy oznaczono obecne ulice Konarskiego i Ciurlionisa. Dzięki tym trzem założeniom promieniście ulicom stworzono nowy element kompozycyjny rozplanowania, bardzo charakterystyczny dla klasycyzmu. Punkty wyjścia ulic zaznaczony miał być monumentalnym gmachem. Niestety, koncepcja ta nie została całkowicie zrealizowana. Na planie oznakowano wszystkie budynki o historycznej wartości (wielkie obserwatorium, klasztor Dominikanów, Bramę Trocką, słup-pomnik, meczet, karczmę, kawiarnię itp.), a także obiekty przemysłowe.

Plan ułożony przez Gucewicza

stał się po jego śmierci podstawą kolejnych przygotowywanych planów generalnych Wilna, w tym też zatwierdzonego przez Aleksandra I planu z 1817 roku, którego autorem był petersburski architekt Wasyl Gesti. Gesti w pełni wykorzystał projekt Gucewicza, przy czym szczególną uwagę poświęcił dzielnicom Łukiszki i Śnipiszki. Co prawda, projekt Giestego został tylko częściowo zrealizowany, szczególnie w rejonie Łukiszek, gdzie doprowadzono obecną prospekt Giedymina (d. ul. Mickiewicza), a na Śnipiszkach zachowano tylko przebieg Traktu Wilkomierskiego.

W zakresie detalicznej i pogłębionej analizy przedstawionego na rysunku terenu planu Gucewicza nie ma sobie równych. Ujmując go dokładnością wykonania graficznego i precyzją przedstawionego ukształtowania terenu wraz z zielenią i akwenami oraz wszystkimi składnikami rozplanowania i zabudowy. Bardzo wyraźnie przedstawiono na nim wszystkie wzniesienia, zbocza, bagniste okolice, piaskownice, lasy, sady, skwery, park leśny, w którym autor nanosił promienne dróżki, rzekę i wszystkie jej drobne dopływy.

W gabinecie rzadkich publikacji Centralnej Biblioteki Akademii Nauk Litwy znaleziono wykonaną przez Gucewicza litografię przedstawiającą perspektywę projektu kościoła w Małatyczach (obwód mohylewski). Kościół w Małatyczach jest zmniejszoną kopią bazyliki św. Piotra w Rzymie.

mie, i należy do licznych kopii świątyni zabytków architektury. Kościół w Małatyczach zbudowano w 1794 roku. W roku 1835 został on zamieniony na cerkiew prawosławną, którą rozebrano w 1943 roku. Przebudowanie pozostałości tego kościoła wykazało, że był on mniejszy od oryginału nie 32 razy, jak podawały to różne źródła, lecz dokładnie 8,2 razy. Ostatecznie nie wyjaśniono, czy została zrealizowana kolumnada, chociaż fragmentarycznie wykopaliska oraz wyraźny zarys półkolistych wałów pozwalają taką sugestie wysunąć. Projekt Gucewicza nie był jedynie kopią, lecz miał szereg elementów oryginalnych.

W Litewskiej Szkole Głównej - Uniwersytecie Wileńskim - teoria architektury jako odrębna i samodzielna dyscyplina zaczęła rozwijać się dopiero od końca XVIII wieku. Przyczynił się do tego waleśnie swymi pracami teoretycznymi Wawrzyńiec Gucewicz. Część tych prac zaginęła i dlatego nie można ich szerzej scharakteryzować, np. Studium nauki budownictwa czy Traktat o różnych piecach i inne. Bardzo ważną pracą był Kurs wykładania architektury, który znamy z podpisów.

W 1793 roku Gucewicz opracował nowy program wykładania kursu architektury, który ogłoszony został przed początkiem roku akademickiego, w chwili objęcia przez autora stanowiska profesora architektury. Przed Gucewiczem nie nauczano teorii architektury jako samodzielnego przedmiotu...

Program kursu architektury opracował Gucewicz po zrealizowaniu szeregu obiektów i zdobyciu renomy dobrego projektanta. Są w nim zawarte jego doświadczenia budowlane oraz - co jest nie mniej ważne - jego poglądy na architekturę jako sztukę. Ten program wykładania kursu architektury wykorzystywali prawie bez żadnych zmian jego następcy - M. Szulc i K. Podczaszynski.

Podczaszynski też pozostawił literacko opisany portret Gucewicza: „Gucewicz był wzrostu miernego, zwiezgłej budowy ciała, oczu i włosów świątliwych, milgo nader wejrzania i wzdzięcnej wymowy. Urażył przedko zabijający, mocnego a niekiedy popędliwego charakteru, w odpowiadach dowcipny i żartobliwy; bogobojny jak przystało na człowieka uczonnego; w życiu i sprawowaniu obowiązków swego powołania wzorem był cnot, zdobytych użytecznego obywatela; a przeto i pamięć o sobie, utrwaloną działami talentu droższą nam zostawił. Pogrzebiony został na cmentarzu kościoła św. Stefana (...) a raczej by im miejsce w Katedrze Wileńskiej przyzwoite było z tym może powtórzonym napisem: Si monumentum queris circumspice (Jeśli szukasz pomnika, rozejrzyj się wokół)”.

NA ZDJĘCIACH: kościół św. Stefana w Wilnie; pomnik Wawrzyńca Gucewicza przy kościele św. Krzyża (bonifratrów).

Z uroczystości przekazania sztandaru

Otrzymałmy wiadomość od Komisji Seniorów i Historii Ruchu Stowarzyszeniowego Rady Stołecznej FSNT NOT, że w dniu 21 marca 1993 r. o godz. 12 w czasie nabożeństwa w Bazylice Mariackiej w Gdańsku nastąpiła uroczystość przekazania absolwentom Państwowej Szkoły Technicznej im. Józefa Piłsudskiego w Wilnie sztandaru ich szkoły.

Historia sztandaru jest następująca. Ufundowali go wykładowcy, uczniowie oraz organizacja społeczna w roku szkolnym w 1930-31. Sztandar został poświęcony przez Arcybiskupa Metropolity Romualda Jabrzyńskiego w dniu imienin patrona szkoły Marszałka Józefa Piłsudskiego 19 marca 1931 r. Miał to miejsce w Bazylice Wileńskiej w obecności licznie zgromadzonych władz, organizacji społecznych i pocztów sztandarowych szkół zawodowych. Po poświęceniu sztandaru dyrektor szkoły inż. Michał Świdziński wręczył go pocztowi sztandarowemu.

W związku z tą uroczystością wysłano do patrona szkoły depeszę: „W dniu obchodu Twoich Imienin i uroczystości poświęcenia sztandaru naszej szkoły przesyłamy Ci Dostojny Solenizację i Patronie nasze wyrazy najgłębszej czci i hołdu”.

Po wybuchu wojny w 1939 r. sztandar znalazł się w Turcji, gdzie był przechowywany do roku 1991. Następnie przez Austrię wrócił do Krakowa, i powrotnie został poświęcony (za szczególny powrót z tułaczki) w kościele Mariackim. Stało się to dzięki staraniom Muzeum Historii Fotografii im. prof. Wł. Bogackiego oraz Krakowskiego Towarzystwa Fotograficznego na czele z dyrektorem Władysławem Klimczakiem, które przekazało go absolwentom PST w Wilnie, zrzeszonym w Kole Seniorów NOT w celu pozostawienia go w Archikatedrze Bazylice Mariackiej w Gdańsku.

Przy okazji, w Wilnie w związku z 70-leciem Państwowej Szkoły Technicznej (dziś - Wileńska Pomaturalna Szkoła Techniczna) też odbyły się uroczystości jubileuszowe. Miały one miejsce w kościele św. Kazimierza. Powołana została nawet specjalna rada naukowa. Niestety, jak to często bywa, mało mówiono o założycielach i zasługach szkoły, więcej natomiast o wydarzeniach politycznych, związanych z okresem 20-lecia międzywojennego. A w spo-

ządzonym okazjonalnym zbieżnym dyrektorów PST i Państwowej Szkoły Technicznej „zrobiono” Rosjan. Tak wie- Charmanski. M. Świdziński, J. Gumowski.

No cóż, zmieniają się dyrektory PST i Państwowej Szkoły Technicznej, ale z aplauzem mówiono o jako sile umożliwiającej ocenę młodzieży litewskiej.

Na ile tym jako ciekawym podajemy informację, która była się w „Kurierze Wileńskim” 10 kwietnia 1940 r. w publikacji pt. „Państwowa Szkoła Techniczna w Wilnie”. Mamy tam: „Dotychczas w Wilnie, w Litwie, jedną z Państwowej Szkoły Technicznej w Kownie Wydział Techniczny na Uniwersytecie Wileńskim, obecnie wraz z oddzieleniem, nie oddzielającym się, jedną szkołę techniczną - Państwową Szkołę Techniczną w Wilnie. Dyrektor szkoły inż. A. Mikalauskas udrzelił o zakładzie szkolnym następujących informacji:

Wileńska Szkoła Techniczna została przez Polaków założona w 1923 r., zaś obecny gmach przy ul. Olandu (b. Hosiarnia) zbudowany został dopiero w 1929 r. Przed kilkunastu laty w szkole technicznej zbudowano wielkie warsztaty, zaś w całym bieżącym zaczęto budować, co jeden gmach, który nie został zakończony.

Wileńska Szkoła Techniczna była w Polsce uważana za jedną z najlepszych szkół tego rodzaju. W ciągu 16 lat swego istnienia wydała niemały zastępek inżynierów, budowniczych, elektryków, kolejarzy, elektromonterów, drogowców, monterów i chemików”.

Właśnie nieliczni, dziś nieobecni, którzy w latach 20-tych PST w Wilnie zjeżdżali do Gdańska na spotkanie i Mistrzów podczas której przekazano sztandar szkoły. Jego historyę przedstawiliśmy poprzednio.

NA ZDJĘCIU: moment przekazania sztandaru - jeden z najstarszych absolwentów PST pan Leon Mierkowski, jeden z najstarszych absolwentów PST pan Leon Mierkowski, jeden z najstarszych absolwentów PST zbierający wraz z innymi absolwentami do obszernej maszynki PST.

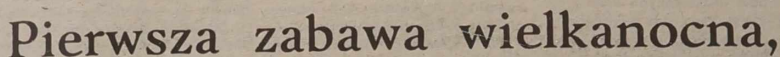
Kolumnę przygotował Halina JOTKALSKA, Fot. Waleri Chmura, Wiktor Kotowski.



Kto drukował lity

Załącznik do protokołu ekspertyzy Lita

Kestutis LYNIKAS
konsultant rządu RL
do spraw papierów wartościowych
„Respublika”, 14 kwietnia 1993 r.



W ciągu następujących dni nieduże opady w nocy 0-5 w stopni ciepła.

w zarejestrowaniu przedsiębiorstwa indywidualnego, zamkniętej spółki akcyjnej lub wspólnego przedsiębiorstwa. Pomogę w opatentowaniu znaku towarowego firmy.



WILEŃSKA, 18 KWIEŃNIA

LTV

Program. 8.05 — Prze-
sł. "Worldnet". 8.30 — Cła-
nisko. 8.35 — Kalen-
darium. 9.15 —
Sł. zdrowia. 9.30 —
Dla dzieci. 10.05 — Se-
rii. 10.30 — W
"Satrest". 10.30 — W
karykatury. 11.10 — Po-
no. 12.00 — Koncert zy-
13.45 — Gest. 14.15 —
Audycja dla ewangel-
informatorów. Nabożeństwo
w wileńskim ko-
14.45 — Koncert symfo-
15.50 — Film. "Po 50
16.25 — Audycja reli-
16.35 — Graj, muzyczko.
— Nasze miasteczko.
— Dziennik. 18.40 — Film
Markowa na dzi-
18.45 — Dobranocka. 21.00 —
Wielkość. Opinie. 21.45 —
Naga. 23.15 — Dziennik
23.30 — Moda.

TV Litwy Wschodniej

— Kroki. Wiosna. 9.25
— Audycja "Khaki". 9.40 —
— Chał

Ostankino

— Program. 6.20 — Wia-
6.35 — Gimnastyka
6.45 — Ciągienie
7.00 — Godzina dla
8.00 — Centrum. 8.30 —
Wzrost. 9.00 —
Wzrost w domu. 9.30 —
9.45 — Chytr-
10.15 — Ze zna-
10.30 — Film dla
10.45 — Przygody czarnego ru-
11.30 — Mistrzostwa
w gimnastyce sportowej.
— Nowe pokolenie wy-
12.00 — Film anim. 13.10 —
Film dok. 14.00 — Dziennik.
— Program. 14.20 — Dia-
14.30 — estra. 15.00 — Klub
15.50 — Film a.
16.50 — Panorama. 17.30 —
17.45 — Dziennik.
— W teatrze. 19.05 — O
19.10 — Film fab.
— Reklama. 21.00 — Wy-
21.45 — Sportowy wee-
22.00 — Matador. 23.00 —
23.15 — Gwia-
23.30 — Gwia-
23.45 —

TV Rosji

— Wieści. 7.20 — Prog-
7.45 — Wielkość dla dzie-
8.00 — Wzrost. 8.40 — No-
8.55 — Wieczory. 9.10 — Pro-
9.45 — Dla dzieci.
— Reportaże K. Mażeki
"Europey". 10.55 — Ko-
11.00 — "Trzydzieli".
12.10 — Dżungla. 12.40 —
12.55 — Nie wyrabiasz.
— Program sportowy.
— Koncert. 15.20 — Poz-
15.45 — W wie-
16.50 — Świat W.
17.40 — Ludowy frak.
— W ekspozycjach. 18.45 — Re-
19.00 — Wieści. 19.20 —
19.30 — Ameryka.
— Aliz TV. 21.25 — U.
21.55 — Reklama. 22.00 —
22.10 — Mowa
22.25 — Karuzela
22.30 — Deszcz

WILEŃSKA, 19 KWIEŃNIA

LTV

— Program. 9.05 —
— Nasz był. 10.15

TV Rosji

7.00 — Wieści. 7.20 — Rek-
lama. Program. 7.25 — Czas lu-
dzi interesu. 7.55 — Filmy anim.
8.15 — Chwila prawdy. 9.10 —
W wolnym czasie. Daj łapę.
9.25 — Ustami dziecka. 9.55 —
Prezentacje "K-2". 10.50 — Para-
lele. Drogi bogostawieństwa.
11.05 — Film fab. "Umrzęc-
nie strasznie". 12.40 — Kwestia
chłopska. 13.00 — Wieści. 13.20 —
Reklama. Program. 13.25 —
Kartki programu "Salon wieczor-
ny". 15.00 — Telegiela. 15.30 —
— Wieści. 15.45 — Studio
"Wzrost". 16.15 — Jak się masz,
Ufo? 17.00 — Jestem. 17.30 —
Z latwością zbudujemy dom.
17.45 — Godzina w parlamencie.
18.45 — Święto ko dzień. 18.55 —
Reklama. 19.00 — Wieści.
19.20 — Reklama. 19.25 — W
ekspozycjach. 19.30 — TV se-
rial "Santa Barbara". 20.25 —
Otwarcie festiwalu "Karuzela
Nizlegorodka". 21.55 — Rek-
lama. 22.00 — Wieści. 22.20 —
Mówią gwiazdy. 22.25 — Karu-
zela sportowa. 22.30 — Balet
Sankt - Petersburga. 23.15 —
Konkurs młodych wykonawców
estrady.

ŚRODA, 21 KWIEŃNIA

LTV

9.00 — Program dnia. 9.05 —
Pod własnym dachem. 9.50 —
Kryminał Niemieckiej TV z se-
rii "Starzec". 18.00 — Wia-
domości. 18.10 — Angielski film
dok. 18.25 — Państwo i obywatel.
Reportaż z sali sądowej. Cz. 1.
19.00 — Dziennik (ros.). 19.10 —
— Serial "Sąsiedzi". 19.35 —
Stolica. Wilno sypie się do
wizyty papieża Jana Pawła II.
Reportaż z ambasady Niemiec.
20.00 — Archiwum kultury. 20.30 —
Dobranocka. 21.00 — Pano-
rama. 21.30 — Brzeg. 22.15 —
Mistrzostwa Litwy w piłce nożnej
"Ekranas" — "Sirijus". Pod-
czas przerwy o 23.15 — Wia-
domości wieczorne.

Ostankino

5.00 — Dziennik. 5.20 — Gim-
nastyka. 5.30 — Poranek. 7.45 —
Firma gwarantuje. 8.00 —
Dziennik. 8.20 — Objeździ, po-
słuchaj. 8.40 — Serial "Po pro-
stu Maria". 9.30 — Program re-
ligijny. 10.00 — Dużo muzyki.
10.40 — TV film dok. 10.50 —
Ekspres prasowy. 11.00 — Dzien-
nik. 11.20 — TV film fab. "Mar-
twe dusze". Odc. 3, 4.
14.00 — Dziennik. 14.25 —
Rozmaitości. 15.10 — Notes.
15.15 — Filmy anim. 15.40 —
Nowe imiona. 16.20 — Klub-700.
16.50 — Technodrom. 17.00 —
Dziennik. 17.25 — Przedstawi-
kanał Ostankino. 17.55 — O po-
godzie. 18.00 — Serial "Po pro-
stu Maria". 18.45 — Panorama
filmowa. 19.40 — Dobranocka.
19.55 — Reklama. 20.00 —
Dziennik. 20.40 — Przedstawi-
studio "Polityka". 21.10 — Ję-
zyki otwierają świat. 21.20 —
Piłka nożna. 23.20 — Dziennik.
23.40 — Piłka nożna. 0.30 —
Album poetycki. 0.50 — Eks-
pres prasowy.

TV Rosji

7.00 — Wieści. 7.20 — Rek-
lama. Program. 7.25 — Czas lu-
dzi interesu. 7.55 — Jestem.
8.25 — U Kisziuz. 8.55 — Wie-
liki skandal. 9.40 — Ameryka-
skie filmy anim. 9.55 — Ega-
min z muzyki. 10.55 — W wol-
nym czasie. 11.10 — Serial "San-
ta Barbara". 12.00 — Koncert.
12.40 — Kwestia chłopska. 13.00 —
— Wieści. 13.20 — Reklama.
Program. 13.25 — Film fab.
14.40 — Jeżeli macie ponad.
15.10 — Biznes: nowe imiona.
15.25 — Wieści. 15.40 — Studio
"Wzrost". 16.10 — Daleki
Wschód. 16.55 — Program reli-
gijny. 17.25 — Dialogi literackie.
17.55 — Referendum. 18.55 —
Reklama. 19.00 — Wieści. 19.20 —
Reklama. 19.25 — Święto ko
dzień. 19.35 — Serial "Santa
Barbara". 20.30 — Nasz sad.
21.00 — Studio "Notabene".
21.55 — Reklama. 22.00 —
Dziennik. 22.20 — Mówią gwia-
zdzy. 22.30 — Program "Eks-
pres". 22.40 — Na sesji RN. 23.10 —
— Majk z grupy "Zoopark".
0.10 — Przegląd koszykarski.

CZWARTEK, 22 KWIEŃNIA

LTV

9.00 — Program. 9.05 — Pro-
gram dla dzieci. 10.05 — Nasz
język. 18.00 — Wia-
domości. 18.10 — Film dok. 18.30 — Au-
dycja oświatowa "Witaj, Fran-
cjo". 19.00 — Dziennik (ros.).
19.10 — Państwo i obywatel.
Reportaż z sali sądowej. Cz. 2.
19.45 — Słowacki film anim. z
serii "I wszystko". 19.55 — Mo-
sty. 20.35 — Dobranocka. 21.00 —
— Panorama. 21.30 — O rek-
lamie litewskiej. 22.10 — An-
gielski serial TV "Reli — as
szpiegów". 23.05 — Dyryguje
H. von Karajan. 23.15 — Wia-
domości wieczorne. 23.30 —
Muzyczny program rozrywkowy
"Tangomania".

Ostankino

5.00 — Dziennik. 5.20 — Gi-
mnastyka. 5.30 — Poranek. 7.45 —
Firma gwarantuje. 8.00 —
Dziennik. 8.20 — Koncert. 8.35 —
Serial "Po prostu Maria".
9.20 — Do lat 16 i więcej. 10.00 —
Piłka nożna. 10.50 — Eks-
pres prasowy. 11.00 — Dzien-
nik. 11.20 — TV film fab. "Mar-
twe dusze". Odc. 5. 12.45 —
TV film fab. "Mewa". 13.25 —
Film dok. 14.00 — Dziennik.
14.25 — Rozmaitości. 15.10 —
Notes. 15.15 — Film anim. 15.30 —
— Olesia i towarzysztwo. 16.00 —
— Między nami. 16.20 — Do
lat 16 i więcej. 17.00 — Dzien-
nik. 17.25 — Studio "Polityka".
17.55 — O pogodzie. 18.00 —
Serial "Po prostu Maria". 18.45 —
Opinia publiczna. 19.40 —
Dobranocka. 19.55 — Reklama.
20.00 — Dziennik. 20.40 — O-
pinia publiczna. 20.45 — Loto
"Milion". 21.15 — Piłka nożna.
"Antwerpen" Belgia. "Spar-
tak" Moskwa. 23.00 — Dzien-
nik. 23.20 — Koncert-wiecz.
Na zakończenie — Ekspres prasowy.

TV Rosji

7.00 — Wieści. 7.20 — Rek-
lama. Program. 7.25 — Czas lu-
dzi interesu. 7.55 — Koncert po-
ranny. 8.10 — Studio "Notabe-
ne". 9.05 — Film anim. 9.15 —
Dama atutowa. 9.45 — Majk z
grupy "Zoopark". 10.45 — Pa-
ralele. 11.00 — Serial "Santa
Barbara". 11.50 — Balet Sankt-
Petersburga. 12.40 — Kwestia
chłopska. 13.00 — Wieści. 13.20 —
Reklama. Program. 13.25 —
Film fab. "33". 14.40 — Ame-
rykański film anim. 14.50 —
Film dok. "Stary gospodarz".
15.30 — Wia-
15.45 — Terminal. 16.15 —
Wariant uralski. 17.00 —
Człowiek, który się śmieje. 17.30 —
Trust M. 17.45 — Referen-
dum. 18.45 — Święto ko dzień.
18.55 — Reklama. 19.00 — Wie-
ści. 19.20 — Reklama. 19.25 —
Serial "Santa Barbara". 20.15 —
Program "Eks". 21.00 — Na o-
limpijskiej polityce. 21.55 — Rek-
lama. 22.00 — Wieści. 22.20 —
Mówią gwiazdy. 22.25 — Karu-
zela sportowa. 22.30 — Repor-
ter. 22.45 — Na sesji RN. 23.15 —
— E. Fisch.

PIĄTEK, 23 KWIEŃNIA

LTV

9.00 — Program. 9.05 — Z
wybrzeży zachodnich. 9.50 —
Państwo i obywatel. Reportaż z
sali sądowej. Cz. 1. 2. 18.00 —
Dziennik. 18.10 — Słowacki
film anim. 18.30 — TV studio
katolickie (Kowno). 19.00 —
Dziennik (ros.). 19.10 — Serial
"Sąsiedzi". 19.35 — Najśmiesz-
niejsi ludzie Ameryki. 20.00 —
Polityka. 20.30 — Dobranocka.
21.00 — Panorama. 21.30 —
Program z Kowna. 21.35 — Te-
legra "Pół na pół". 22.05 — A-
leja Laivies. 22.20 — Videofilm.
23.20 — Wia-
23.35 — Studio MT. 0.20 — 15
minut o AIDS.

Ostankino

5.00 — Wia-
5.20 — Gimnastyka. 5.30 — Poranek.
7.45 — Firma gwarantuje. 8.00 —
Dziennik. 8.20 — Olesia i to-
warzysztwo. 8.50 — Film dla
dzieci. 10.00 — Piłka nożna.
Piłkarski. 10.50 — Ekspres pra-

sowy. 11.00 — Dziennik. 11.20 —
Klub podróżników. 12.10 —
Spektakl A. Arbuzowa "Staro-
dana komedia". 13.45 — Film
anim. 14.00 — Dziennik. 14.25 —
Brydż. 14.50 — Biznes. 15.05 —
Notes. 15.10 — Film dla dzie-
ci. 16.20 — Prowincja. 16.50 —
Działalność. 17.00 — Dziennik.
17.20 — Kanał Ostankino. 17.40 —
O pogodzie. 17.45 — Czło-
wiek i prawo. 18.15 — Wagon
03. 18.45 — Pole cudów. 19.40 —
Dobranocka. 19.55 — Rekla-
ma. 20.00 — Dziennik. 20.35 —
Show. 21.50 — Program muzy-
czny. 22.30 — Biuro politycz-
ne. 23.20 — Show samochod-
owe. 23.35 — Jestem niemal sły-
ny. Podczas przerwy — Dzien-
nik. 0.35 — Ekspres prasowy.
0.45 — Piłka nożna.

TV Rosji

7.00 — Wieści. 7.20 — Rek-
lama. Program. 7.25 — Czas lu-
dzi interesu. 7.55 — Program
muzyczny. 8.25 — Na olimpie
politycznym. 9.20 — Nasz sad.
9.50 — W świecie zwierząt.
10.50 — W wolnym czasie. 11.05 —
Serial "Santa Barbara". 11.55 —
Pięknym. 12.40 — Kwestia
chłopska. 13.00 — Wieści. 13.20 —
Reklama. Program. 13.25 —
"i". 13.55 — Film anim. 15.10 —
Telegiela. 15.40 — Wieści.
15.55 — Studio "Wzrost". 16.25 —
Osiedle Kurkowskie. 16.55 —
W. Disney w plątki. 17.45 —
Referendum. 18.45 — Święto ko
dzień. 18.55 — Reklama. 19.00 —
— Wieści. 19.20 — Reklama.
19.25 — Film fab. "Zabić smo-
ka". 21.25 — Na sesji RN. 21.55 —
Reklama. 22.00 — Wie-
ści. 22.20 — Mówią gwiazdy.
22.25 — Karuzela sportowa.
22.30 — Wyjaśnijmy. 22.45 —
Prezentacje "K-2". 0.05 — Naj-
lepsze mecze NBA.

SOBOTA, 24 KWIEŃNIA

LTV

9.00 — Wia-
9.05 — Program dla dzieci. 10.05 — Z
wybrzeży zachodnich. 10.35 —
Słowo chrześcijanina. 10.45 —
Zgoda. Programy w jęz. ros.
i białoruskim. 11.45 — Nasz ję-
zyk. Język zawodowy. 12.15 —
Program oświatowy "Witaj, Fran-
cjo". 12.45 — Zdrowie. 13.25 —
Droga. 13.45 — Wideofilm
dla dzieci. "Do góry nogami".
14.45 — Sport świata. 15.45 —
Otoczenie muzyczne Barbary Ra-
dzikówny. 16.20 — I dla ro-
dziny, i dla domu. 17.00 — Cu-
dzego bólu nie bywa (audycja z
Kowna). 18.00 — Wia-
18.10 — Drog dąży. 18.50 —
Świecila seniorów. 19.20 — Fe-
stiwali kultury etnicznej "Zemy-
na". 20.05 — Wesoła ludzie Lit-
wy. 20.35 — Dobranocka. 21.00 —
— Panorama. 21.30 — Pod wła-
nym dachem. 22.15 — Kryminał
Niemieckiej TV z serii "Starzec".
23.15 — Wia-
23.30 — Labirynt.

TV Litwy Wschodniej

8.45 — Bałtoskandia. Oświata
narodowa w krajach skandynaw-
skich. 9.15 — Premiera video-
arta. 10.00 — 3.00 — TVP.

Ostankino

6.15 — Dziennik. 6.35 — Gi-
mnastyka. 6.45 — Ekspres pra-
sowy. 6.55 — Sobotni poranek
przedsiębiorcy. 7.40 — Sport.
8.10 — Maraton 15. 8.35 — O
pogodzie. 8.45 — Autograf so-
botni. 9.15 — Medycyna tobie.
9.55 — TV film dok. 10.25 —
Rosyjski świat. 11.05 — Film
fab. "Niezapomniany 1919".
14.00 — Dziennik. 14.25 — Kto
muzom służy, ten nie znosi pró-
st. 14.55 — "Central Ekspres".
15.25 — Program sportowy.
16.05 — W świecie zwierząt.
16.45 — Show. 17.15 — Czer-
wość A. Ktorowa. 18.45 — Film
fab. 19.40 — Dobranocka. 19.55 —
Reklama. 20.00 — Dziennik.
20.40 — Film fab. "Anna Ka-
renina". Odc. 3. 21.30 — Studio
"Polityka". 21.55 — A. Arka-
now. 22.45 — Krolewna Sienka
i siedmiu krasnoludków. 23.30 —
Dziennik. 23.45 — Opera S.
Prokofiewa "Ognisty anioł".

Rocznice tygodnia

19 kwietnia 1943 r. wybuchło powstanie w getcie warszawskim.

Przed 110 laty, 19 kwietnia 1883 r. urodził się Józef Parickis (zm. 1934), litewski działacz państwowy, publicysta.

19 kwietnia 1983 r. zmarł Jerzy Andrzejewski (ur. 1909), polski pisarz, publicysta, autor powieści o tematyce psychologiczno-moralnej oraz okupacyjnej.

Przed 120 laty, 20 kwietnia 1873 r. urodził się Wojciech Korlański (zm. 1939), polski publicysta, działacz śląski.

20 kwietnia 1768 r. zmarł Giovanni Antonio Canal (zwany Canaletto, ur. 1697), włoski malarz i rysownik, znakomity pejzażysta.

Przed 100 laty, 20 kwietnia 1893 r. urodził się Harold Lloyd (zm. 1971), amerykański komik filmu niemego.

23 kwietnia 1938 r. zmarł Stefan Drzewiecki (ur. 1844), polski uczonec i wynalazca w dziedzinie lotnictwa i budowy okrętów. W 1877 r. zbudował łódź podwodną o napędzie nożnym, a w 1908 r. dużą jednostkę tego typu z silnikami spalinowymi.

Przed 85 laty, 23 kwietnia 1908 r. urodził się Jonas Kruopas (zm. 1975), litewski językoznawca, zasłużony działacz nauki.

24 kwietnia 1333 r. w katedrze krakowskiej został koronowany na króla Polski Kazimierz III, zwany Wielkim (ur. 1319), ostatni król z dynastii Piastów, syn Władysława Łokietka, wbitny polityk, panował do 1370 r.

Przed 25 laty, 24 kwietnia 1743 r. urodził się Edmund Cartwright (zm. 1823), wynalazca angielski, w roku 1786 opatentował krosna, jeden z pionierów rewolucji przemysłowej w Anglii.

24 kwietnia 1928 r. zmarła Józefa Franciszka Joteyko (ur. 1866), polski psycholog i pedagog, autorka prac z zakresu organizacji szkolnictwa, fizjologii bólu i zmęczenia.

Przed 175 laty, 25 kwietnia 1818 r. urodził się Marek Sokolowski (zm. 1883), słynny wileński gitarzysta-wirtuoz, uważany za najlepszego w Europie, twórcę gitary nowej konstrukcji (harfa-gitara).

25 kwietnia 1938 r. zmarł Aleksander Świętochowski (ur. 1849), czołowy ideolog polskiego pozytywizmu.

Przed 50 laty, 25 kwietnia 1943 r. minister spraw zagranicznych W. Molotow wręczył ambasadorowi polskiemu w Moskwie T. Romerowi notę zawierającą o zerwaniu przez ZSRR stosunków dyplomatycznych z rządem RP na emigracji.

25 kwietnia 1883 r. urodził się Pranas Augustaitis (zm. 1941), historyk kultury litewskiej, filolog.

1	2	3	4	5	6	7	1	8	9
10	11	6	6	12	5	13	14	6	15
16	17	8	16	10	18	14	16	10	19
20	21	11	2	8	11	6	5	14	4
12	22	9	10	11	6	1	7	21	17
14	19	2	10	23	17	20	10	17	12
6	8	24	10	13	14	6	19	16	17
8	12	25	8	21	11	2	8	11	6
5	14	19	20	2	12	25	1	12	22

ROZRYWKI
UMYSŁOWE

Szyfrogram

Po odgadnięciu wyrazów o podanym znaczeniu należy cyfry zamienić na litery i wpisać je do diagramu w odpowiednich miejscach. Litery czytane rzędami poziomymi pozwolą odczytać aforizm B. Goldwata. Powtarzające się cyfry odpowiadają tym samym literom.

ZNACZENIE WYRAZÓW

11-13-1-2-15-16-17-20-19-10 = wlekomórkowe głąny słodkowodne;

4-3-25-1-7-21-5-12 = dzielnica Nowego Sącza;

18-14-6-8-20-10-5 = jeden ze stylów pływackich;

9-12-23-18-20-17 = tropikalny krzew lub pnącze;

5-17-20-10-22 = żółto kwitnący wiosenny kwiat ląkowy.

Ułożył Kazimierz WOŁODKO

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 10 KWIEŚNIA

Poziomo: walet, zarówka, ukwiały, tonaż, rogalik, Ułanowa, katar, narkoza, etykieta, niekka, La tona, parcie, okrasa, patrol, emalia, atropina, pianino, nawyk, parytet, Limpopo, Ystad, liuzek, Alabama, Agnia.

Pionowo: Watykan, palma, rawadi, Le Notre, armia, Cycleron, tużurek, Iwona, Tamerlan, kwiaty, topola, Jacobi, odraz, żyrant, Irtys, Aaltonen, rygor, mantyka, kotera, Wilno, Lewitan, Zanusi, anakra, Arkadia.

Hasło: Wesołego Alleluja życzy Czytelnikom redakcja „K.W.”.

Telewizja Polska

NIEDZIELA, 18 KWIEŚNIA

9.45 — Polskie ZOO, 10.00 — „Gale Eureka” — serial prod. USA, 10.25 — Teleranek, 10.50 — Język angielski dla dzieci, 10.55 — Transmisja z Watykanu, 13.00 — Tydzień — magazyn rolniczy, 14.00 — Koncert żywych, 14.55 — Scena młodego widza, 15.10 — Z kamerą wśród zwierząt, 15.30 — „Zegnął Rockefeller” — serial TP, 16.05 — Wiosna nasza, 16.30 — Sto pytań do... 17.15 — Country Ameryka, 18.00 — Teleexpress, 18.30 — „Dynastia” — serial prod. USA, 19.20 — 7 dni — świat, 19.50 — Program satyryczny, 20.00 — Wieczorynka, 20.30 — Wiadomości, 21.15 — „Kuchnia polska” (1) — serial TP, 22.20 — Meeting Kabaretowy — wyk. Jerzy Bonczak, Andrzej Rosiewicz, Zbigniew Wodecki, Marcin Daniec, Maria Zwierzyńska, 23.05 — Sportowa niedziela, 23.50 — Wokół wielkiej sceny — magazyn operowy, 0.25 — „Pan Hire” — dramat kryminalny prod. franc. 0.45 — Gorąca linia, 1.55 — Telewizyjny leksykon humoru, 3.00 — „Zaklęty dwór” (7-ost.) — serial TP, 4.00 — Program muzyczny.

PONIEDZIAŁEK, 19 KWIEŚNIA

10.00 — Wiadomości, 10.10 — Mama i ja, 10.25 — Domo- we przedszkole, 10.50 — Porozmawiajmy o dzieciach, 11.00 — „Dynastia” — serial prod. USA, 11.50 — Szkoła dla rodziców, 12.10 — Program muzyczny, 12.40 — Wiadomości, 12.50 — Pomnik Ofiar Getta — historia pomnika, 13.00 — Złożenie wieńców przed Pomnikiem Bohaterów Getta (W 50 rocznicę powstania w getcie warszawskim), 13.40 — Program muzyczny, 13.50 — „Spatz” (8) — serial prod. ang. 14.15-17.00 — Telewizja edukacyjna, 17.05 — LUZ — program nastolatków, 17.50 — Muzyczna Jedynka, 18.00 — Teleexpress, 18.25 — „Spatz” (8) — serial prod. ang. 18.50 — Antena, 19.10 — „Magazynio” — program satyryczny, 19.20 — Nasi obok nas — „Widziane z Petersburga”, 19.45 — Polska z oddali, 20.00 — Wieczorynka, 20.30 — Wiadomości, 21.00 — Transmisja uro-

czystości w 50 rocznicę powstania w getcie warszawskim, 22.15 — Teatr telewizji: Harvey Sarnier „A i B”, 23.45 — Wiadomości, 24.00 — Muzyczna Jedynka, 0.10 — „Kapitan Conrad” (1) — serial prod. francusko - polsko - hiszpańskiej, 1.05 — Gorąca linia, 1.15 — Przeboje Bogusława Kacyńskiego, 2.15 — „Opowieść” (cz. 2-ost.) — film fab. prod. włoskiej, 3.35 — Studio sport.

WTOREK, 20 KWIEŚNIA

10.00 — Wiadomości, 10.10 — Mama i ja, 10.25 — Domo- we przedszkole, 10.50 — Porozmawiajmy o dzieciach, 11.00 — „Kapitan Conrad” (1) — serial prod. francusko - polsko - hiszpańskiej, 12.00 — Giełda pracy — giełda szans, 12.20 — Przyjemne z pożytecznym, 12.40 — Gotowanie na ekranie, 13.00 — Wiadomości, 17.05 — Dla dzieci: „Tik-Tak”, 17.50 — Muzyczna Jedynka, 18.00 — Teleexpress, 18.25 — „Billy Cosby show” — serial prod. USA, 18.50 — Automania — magazyn motoryzacyjny, 19.10 — Rewizja nadzwyczajna, 19.40 — Armie świata — Izrael, 20.00 — Wieczorynka, 20.30 — Wiadomości, 20.55 — 7 minut dla ministra pracy, 21.15 — „Słyszysz moje myśli?” — film prod. ang. 22.45 — Listy o gospodarce, 23.15 — Teatr Powszechny w Łodzi, 23.45 — Wiadomości, 24.00 — Muzyczna Jedynka, 0.10 — Wieczór z... 0.50 — Po- wrót bardów: Grzegorz Bukala, 1.20 — Gorąca linia, 1.30 — To lubię, 2.15 — „Zajęcia dydaktyczne”, 3.15 — Miłość po polsku, 4.40 — Zakończenie programu.

ŚRODA, 21 KWIEŚNIA

10.00 — Wiadomości, 10.10 — Mama i ja, 10.25 — Domo- we przedszkole, 10.50 — Porozmawiajmy o dzieciach, 11.00 — „Słyszysz moje myśli?” — film prod. ang. 13.00 — Wiadomości, 13.10 — Program dnia, 13.15-17.00 — Telewizja edukacyjna, 17.05 — Mój program na antenie, 17.50 — Muzyczna

PRZYJMujemy

grupy i poszczególne osoby do zwiedzania Wilna lub dowolnego innego miasta Litwy.
Telefon w Wilnie: 42-71-78.

(Zam. 1889)

UKF 69.05

Znad Wilni

Rozgłosnia radiowa

Radio „Znad Wilni” codziennie od 14.00 do 02.00 na częstotliwości 69.05 MHz proponuje następujące stałe pozycje programu:

Serwis informacyjny: od 14.00 do 24.00 co godzinę.
Przegląd prasy: 14.40.

Ogłoszenia reklamowe: 15.15, 16.15, 18.15, 21.15.
Przegląd imprez kulturalnych: 16.40.

Serwis sportowy: 15.40.
Wieczór w telewizji: 18.35.

Konkurs błyskawiczny: 18.40.
Dobranocka: 20.30.
Muzyczna noc: 24.00
Zapraszamy również do słuchania następujących programów:

Sobota, 17 kwietnia: 16.30 — Weekend z budą, 20.30 — Konkurs dla dzieci — „Jakubek i Brzokwinka” odc. 13, 22.10 — Konkurs weekendowy.

Niedziela, 18 kwietnia: 17.40 — Audycja religijna, 20.30 — Konkurs dla dzieci — „Jakubek i Brzokwinka” odc. 14.

Poniedziałek, 19 kwietnia: 23.10 — „Muzyka i coś więcej”,
Dział reklamy Radia „Znad Wilni”: 2019 Vilnius, al. Laisvės 60, tel. 42-94-57.

Jedynka, 18.00 — „Słyszysz moje myśli?” (6) — serial prod. francusko - polsko - hiszpańskiej, 18.25 — „Opowieść” (cz. 2-ost.) — film fab. prod. włoskiej, 3.35 — Studio sport.

CZWARTEK, 21 KWIEŚNIA

10.00 — Wiadomości, 10.10 — Mama i ja, 10.25 — Domo- we przedszkole, 10.50 — Porozmawiajmy o dzieciach, 11.00 — „Kapitan Conrad” (1) — serial prod. francusko - polsko - hiszpańskiej, 12.00 — Giełda pracy — giełda szans, 12.20 — Przyjemne z pożytecznym, 12.40 — Gotowanie na ekranie, 13.00 — Wiadomości, 17.05 — Dla dzieci: „Tik-Tak”, 17.50 — Muzyczna Jedynka, 18.00 — Teleexpress, 18.25 — „Billy Cosby show” — serial prod. USA, 18.50 — Automania — magazyn motoryzacyjny, 19.10 — Rewizja nadzwyczajna, 19.40 — Armie świata — Izrael, 20.00 — Wieczorynka, 20.30 — Wiadomości, 20.55 — 7 minut dla ministra pracy, 21.15 — „Słyszysz moje myśli?” — film prod. ang. 22.45 — Listy o gospodarce, 23.15 — Teatr Powszechny w Łodzi, 23.45 — Wiadomości, 24.00 — Muzyczna Jedynka, 0.10 — Wieczór z... 0.50 — Po- wrót bardów: Grzegorz Bukala, 1.20 — Gorąca linia, 1.30 — To lubię, 2.15 — „Zajęcia dydaktyczne”, 3.15 — Miłość po polsku, 4.40 — Zakończenie programu.

PIĄTEK, 21 KWIEŚNIA

10.00 — Wiadomości, 10.10 — Mama i ja, 10.25 — Domo- we przedszkole, 11.00 — Porozmawiajmy o dzieciach, 11.00 — „Kapitan Conrad” (1) — serial prod. francusko - polsko - hiszpańskiej, 12.00 — Giełda pracy — giełda szans, 12.20 — Przyjemne z pożytecznym, 12.40 — Gotowanie na ekranie, 13.00 — Wiadomości, 17.05 — Dla dzieci: „Tik-Tak”, 17.50 — Muzyczna Jedynka, 18.00 — Teleexpress, 18.25 — „Billy Cosby show” — serial prod. USA, 18.50 — Automania — magazyn motoryzacyjny, 19.10 — Rewizja nadzwyczajna, 19.40 — Armie świata — Izrael, 20.00 — Wieczorynka, 20.30 — Wiadomości, 20.55 — 7 minut dla ministra pracy, 21.15 — „Słyszysz moje myśli?” — film prod. ang. 22.45 — Listy o gospodarce, 23.15 — Teatr Powszechny w Łodzi, 23.45 — Wiadomości, 24.00 — Muzyczna Jedynka, 0.10 — Wieczór z... 0.50 — Po- wrót bardów: Grzegorz Bukala, 1.20 — Gorąca linia, 1.30 — To lubię, 2.15 — „Zajęcia dydaktyczne”, 3.15 — Miłość po polsku, 4.40 — Zakończenie programu.

Dziennik wydawniczy:
Henryk MAZUL
Jan LEWICKI
Teresa ZARK
Teresa STRUMILLO
Marian BOGDZIOŁ

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny
Sejmu i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres:
Laisvės pr. 60,
2044, Vilnius
Lietuvos Respublika

Kod 67218
Cena 8 talonów.
W Polsce — 1000 zł.
Zam. 1089
Nr rejestracji — 322.
Druk: Państwowe
Przedsiębiorstwo „Spauda”

TELEFONY: Redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49.
Dział: państwa i samorządu terenowego — 42-78-63, ekono- miczny — 42-78-54, etyki, rodziny i prawa — 42-79-64, prawnik — 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-69-80, życia politycznego — 42-78-81, życia wsi — 42-79-68, 42-78-90, sto- leczny oraz aktualności — 42-79-77, handlu, usług i komunikacji — 42-79-56, literatury i sztuki — 42-79-88, telefonów i sportu — 42-90-63, listów — 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny — 42-72-70, korespondenci: na rejon wileński — 42-78-90, 45-03-95, sołecznicki — 52-780, święciański — 44-21-46, trocki i szyrwincki — 62-42-67, fotokorespondent — 42-90-81, tłumacze — 42-90-60, 42-72-71, stylści — 42-72-92, maszyniści — 42-77-72.

Redaktor Zbigniew BALCZAK

Usługi XERO — porównanie nych dokumentów — pr. 11 piętro, pokój 1102. Czynne do 17.00 w dniach pracy, tel. 42-94-57.
Biuro ogłoszeń i reklamy — 11 piętro, pokój 1102. Czynne do 17.00 w dniach pracy, tel. 42-94-57.